

En bättre Värld

EN TIDNING FRÅN VASAKRONAN • NUMMER 1 • MARS 2015

SHARING ECONOMY
Det nya sättet att konsumera

SKARPA SKRAPAN
Mötesplats på toppnivå

FÖRETRÄDAREN
Ärkebiskopen som twittrar

MAFFIGT HOS
MYRORNA

Secondhand har blivit fint

4

SMARTA SÄTT
att dela med sig

ATT DELA ELLER INTE DELA

DELNINGSEKONOMIN slår igenom på bred front och man kan nästan förundras över varför det inte hänt tidigare. Att transportera olika saker och oss själva kommer vi alltid behöva, men hur smart är det att varenda människa äger sin egen transportresurs? Eller att varenda villaägare har en egen bormaskin för att borra att par hål om året?

På våra kontor har ett eget skrivbord länge varit grundidén för att lösa behoven av arbetsplatser. Nu börjar allt fler komma på att man faktiskt kan dela arbetsplatser med varandra. Som fastighetsbolag vet vi att människor på ett vanligt kontor sitter vid sina skrivbord cirka 40 procent av tiden. Att ingen sedan sitter vid skrivbordet 60 procent av tiden känns för många företag plötsligt inte helt bra.

Det är inte heller bara prylar, resurser eller tjänster som kan delas. Kunskap kan också delas, och blir dessutom ofta totalt sett bättre av att delas. Ronald van den Hoff, en holländsk entreprenör som gör spännande saker, pratar till och med om Society 3.0, en total samhällsomvandling där delning mellan individer är själva grunden för samhället. Hans övertygelse är att det så kallade sociala kapitalet, dvs. din kunskap och ditt nätverk, då också kommer att utgöra en central del av vårt betalningssystem.

Vad vi som individer än tror om framtiden så är det en ganska spännande, eller läskig, tid framöver beroende på hur man vill se det. Men att svaret inom många områden handlar om att dela mer, det tror jag vi alla kan se. Nu gäller det bara att börja göra det också ...

Trevlig läsning!

PETER ÖSTMAN, Kommunikationschef Vasakronan

Enbättre Vind

ges ut av **VASAKRONAN**

ANSVARIG UTGIVARE OCH CHEFREDAKTÖR: Peter Östman, Tel: 08-566 205 60, peter.ostman@vasakronan.se **REDAKTIONSCHEF:** Rebecca Liljebladh Thorell, Tel: 08-566 205 09 rebecca.liljebladh-thorell@vasakronan.se

REDAKTIONENS ADRESS: Vasakronan AB, Box 30074, 104 25 Stockholm. Tel: 08-566 20 500 **HEMSIDA:** www.vasakronan.se **OMSLAG:** Tina Axelsson.

REDAKTIONELL PRODUKTION: Susanne Glennegård och Ewa Lindström, Intellecta Corporate.

REDAKTIONSRÅD: Rebecca Liljebladh Thorell, Anna Dahlin, Anneli Dahl, Daniel Jighede, Sara Rääf, Viktoria Nilsson. **REPRO:** Turbin. Tryckt på miljögodkänt papper av Modintryckoffset, 2015.

ADRESSÄNDRINGAR SKICKAS TILL: adressandring@vasakronan.se

TEMA SHARING

Från miljardföretag i Silicon Valley till verktygspooler i Malmö...

4

11

SKOGEN MITT I STAN

Inbjudande och välkomnande. Gott om utrymme för samverkan och kreativa aktiviteter – samt trädgårdskänsla...

10 VID KAFFEAUTOMATEN

Myter om mejl och tio budord om ledarskap...

17 FRÅN FULBOD TILL FINBUTIK

Linda Olsson på Myrorna tycker att hon har världens bästa jobb...

24 I HUVUDET PÅ

Antje Jackelén, som är tillbaka i sin domkyrka...

26 FEM FRÅGOR TILL

David Eberhard om gränser...

27 VÄRDENS SIDA

Nytt Smart&klart-kontor i Kista...

28 DETALJEN

Det femton meter höga spektakulära konstverket...

21 MED HIMLEN RUNT HÖRNET

Från cykelverkstad och ekovänliga leksaker till inredning och barhäng på 26:e våningen...

GILA DELA

PRYLAR, TJÄNSTER OCH KUNSKAPER. Allt går att dela. Så varför inte hyra eller låna istället för att äga? Det kan betyda lägre kostnader för dig, samtidigt som du bidrar till att minska sopberget. Och varför inte bjuda in människor du inte känner att dela en måltid? Det gör middagsklubben.

SPISA OCH SPRÅKA

En ny middagsklubb i Stockholm som består av privatpersoner bjuder hem nyanlända svenskar på middag. Tanken är att gästerna ska få öva på sin svenska och kanske träffa nya vänner. Inspirationen kommer från Invitationsdepartementet, en ideell, religiöst och partipolitisk obunden organisation. Vem som helst kan anmäla att man vill öppna sina dörrar och dela en måltid. www.invitationsdepartementet.eu

LÅNTA FJÄDRAR

Det funkar som ett bibliotek, fast istället för böcker lånar du kläder. Idén är att förnya garderoben utan att bidra till ökad konsumtion. Det kostar hundra kronor per plagg och du får behålla det tills nästa tillfälle Lånegarderoben poppar upp. Info om när och var finns på webbplatsen. www.lanegarderoben.se

LÄTTKÖPT LYX

Gucci, Guess, Mulberry, Marc Jacobs ... Nu kan du stila med värsta designerväskan utan att det kostar skjortan. När du tröttnat är det bara att byta – så ofta du vill. Det krävs dock medlemskap som du betalar för i form av en engångskostnad. www.hyrvaskan.se

Att dela ger mer

Från miljardföretag i Silicon Valley till verktygspooler i Malmö.

Den nya delningsekonomin växer i alla sektorer och kommer förändra tillvaron för de flesta. På gott och ont.

TEXT: JOHAN WICKSTRÖM
ILLUSTRATION: ANNE-LI KARLSSON

HÖSTEN 2007 HADE designduon Brian Chesky och Joe Gebbia stora problem att betala hyran för lägenheten i centrala San Francisco. Samtidigt var det snart dags för en stor designkonferens i staden. Varför inte hyra ut det

extra rummet till några av besökarna? Sagt och gjort: Chesky och Gebbia köpte några luftmadrasser och inhyste folk hela veckan och bjöd på frukost och stadsguidning.

Så föddes idén till Airbnb (Airbed and breakfast), som idag inkluderar 800 000

rum i 33 000 städer världen över. Affärsidén är det mest omtalade exemplet på delningsekonomi: en person har en vara (eller en tjänst) som inte utnyttjas och hyr eller lånar ut den till en annan person. Och i det här fallet är det ett företag, Airbnb, som sköter förmedlingen och tar några procent för servicen.

DELNINGSEKONOMI, eller kollaborativ ekonomi som det ibland kallas, täcker en mängd olika företagsformer: hyra, låna, dela, ge eller byta varor, ytor eller tjänster. Poängen är att oanvända resurser kommer till nytta samtidigt som folk kan tjäna och/eller spara pengar.

– Istället för att köpa och äga enskilt handlar det om att få tillgång till en vara eller tjänst precis när man behöver den. Ibland är pengar inblandade, ibland inte, förklarar Karin Bradley, som forskar om kollaborativ konsumtion på KTH i Stockholm.

I USA kryllar det av pigga startupföretag som rider på delningsvägen, som Airbnb och TaskRabbit (hantverkshjälp), och även i Europa sprider sig fenomenet snabbt. I Sverige har utvecklingen varit lite långsammare, men nu börjar till exempel taxibolaget Uber att sprida sig över landet. Man bokar tjänsten med ett klick och betalar automatiskt via appen.

Och förarna är privatpersoner.

Men i delningsekonomin finns också mer lokala gräsrotsexempel som klädoteck, verktygspooler och skjutsgrupper, där människor samåker.

Idén är ju inte ny i sig. Vi har ju lånat böcker på bibliotek och bott på bed and breakfast sedan lång tid tillbaka. Men den digitala utvecklingen har minskat trösklarna och gjort allt så mycket enklare och billigare att hitta någon att dela med. Dessutom har vi vant oss vid Youtube och Facebook som bygger på delning och likes.

Och därigenom har en ny valuta skapats: socialt kapital i form av recensioner

”TEKNIKEN BRYTER NER BARRIÄRERNA. NU KAN MAN DELA I EN BREDARE GRUPP, FRÄMLINGAR EMELLAN. ÄVEN DEN EKONOMISKA KRISEN OCH DEN ÖKADE MEDVETENHETEN OM MILJÖN ÄR DRIVKRAFTER BAKOM UTVECKLINGEN.”

KARIN BRADLEY, FORSKARE,
KOLLABORATIV KONSUMTION, KTH STOCKHOLM

och rekommendationer. Man vet att en person går att lita på om 100 andra ger hen beröm. En dålig vara eller tjänst åker ut ur marknaden illa kvickt genom recensionskraften från användarna.

Delningsekonomin är ju i grunden väldigt logisk. Varför ska vi producera varor i överflöd som sällan används? Varför ska folk som har nischkunskaper gå sysslolösa när de har så mycket att ge? Varför ska stora lokaler stå tomma större delen av dygnet?

TÄNK EFTER SJÄLV: Om du till exempel har en borr hemma som du använder två gånger per år – varför då inte låna ut den mellan varven?

– Det har man ju alltid gjort i familjer och nära vänner emellan. Men nu kan man göra det i en bredare grupp, främlingar emellan. Tekniken bryter ner barriärerna, säger Karin Bradley och lyfter även den ekonomiska krisen och den ökade medvetenheten om miljön som drivkrafter bakom utvecklingen.

Runt om i landet pågår lokala initiativ för att dela resurser mer effektivt. Till exempel i Karlstads kommun där miljöstrategen Henric Barkman tagit initiativ till delning av utvuxna kläder på förskolor.

– Vi behöver ta hand om våra resurser på ett bättre sätt. Jag tror att hela samhället går i kollaborativ riktning, säger han.

Privat har han precis startat sajten Swinga Bazaar (som kan leda associationerna till andra typer av tjänster, vilket är lite medvetet). Idén är att användarna ska kunna låna eller hyra saker mellan varandra som man inte använder så ofta, till exempel verktyg och leksaker.

– Det här är ett socialt entreprenörskap och tanken är att det ska växa över hela Sverige. Målet är att kunna bidra till en bättre värld och göra så

att folk kommer närmare varandra, säger Henric Barkman.

Från lokala idealister i Värmland till miljardföretag i San Francisco – spännvidden är stor när man börjar gräva sig ned i delningsekonomin kärna.

Men den kommer påverka oss alla, på ett eller annat sätt. Det menar gurun inom området, Rachel Botsman, som fick ett stort inflytande genom sin bok *Whats mine is yours* (2010).

Det här är inte bara en fråga för några nystartade företag. Delningsekonomin är en disruptiv kraft som alla företag måste anpassa sig till, förr eller senare, menar Botsman.

– Man kan göra på olika sätt. En del företag köper upp de nya företagen eller investerar i dem. Eller så kopierar man affärsmodeller. Även myndigheter och städer tror jag kommer att börja använda delningsekonomi mer. De har ett ansvar för att hantera skattepengarna resurseffektivt, säger hon.

RACHEL BOTSMAN TROR också att alltfler tjänster kommer att beröras under kommande år.

– Det blir fler juridiska, finansiella och andra konsulttjänster som kommer att vävas in i delningsekonomin, utanför de traditionella strukturerna. Här finns redan nu en hel del tjänster, till exempel UpCounsel och Skillbridge.

En person som är odelat optimistisk över utvecklingen är den holländske entreprenören Ronald van den Hoff. Han tror på en total samhällsomvandling inom de kommande decennierna och att vi då går in i något som han kallar Society 3.0. Där kommer delning mellan individer vara själva grunden i samhället – och det så kallade sociala kapitalet utgör en viktig del av betalningen.

Van den Hoff har själv gått från ord till handling

5 SMARTA DELNINGS-TJÄNSTER

Skjutsgruppen – ideell samåkningsrörelse:

skjutsgruppen.se

Retoy – byt, låna och skapa leksaker:

retoy.se

Flexidrive – hyr grannens bil fullt försäkrad:

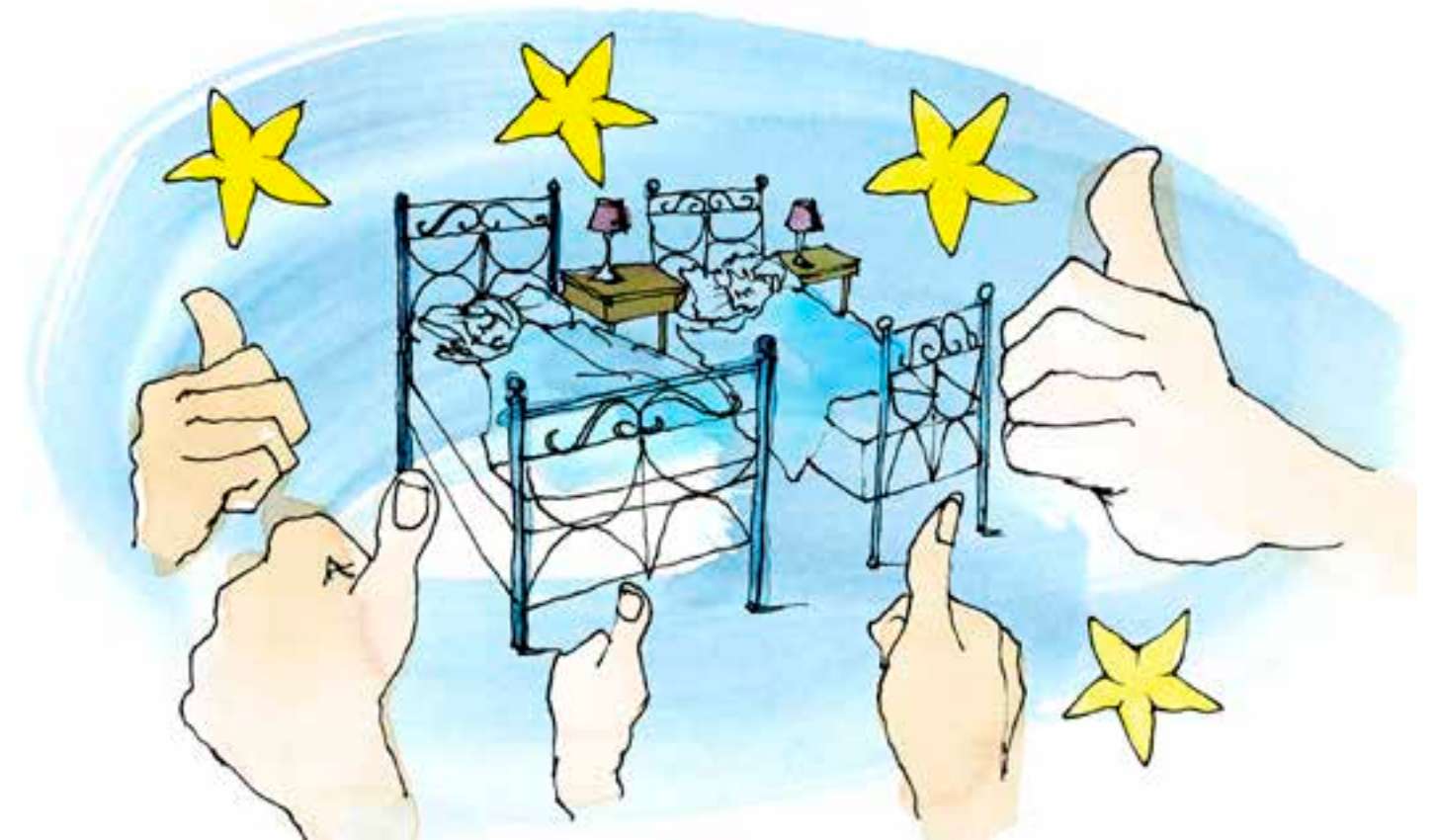
flexidrive.se

Unitable – boka middagsupplevelser tillsammans med andra:

unitable.se

Bjussa.se – prylar som skänks bort:

bjussa.se

”PÅ SIKT MINSKAR SKATTEBASEN, OCH DET FINNS RISK ATT DET BLIR MER AV LAISSEZ FAIRE-SAMHÄLLE. TRYGGHETSSYSTEMEN MÅSTE BYGGAS OM. ALLT ÄR JU UPPBYGGT PÅ ATT FÖRETAG ANSTÄLLER MÄNNISKOR.”

KARIN BRADLEY, FORSKARE,
KOLLABORATIV KONSUMTION, KTH STOCKHOLM

när han startade tjänsten *seats2meet.com* 2007. Hans företag har hyrt in sig i ett antal olika lokaler i Holland och hyr i sin tur ut konferensyta eller kontorsplatser.

– Vi erbjuder plats åt coworkers som får nyttja våra ytor gratis och till och med få lunch. Men de måste betala med socialt kapital, säger han.

PERSONENS KOMPETENS är betalningsmedlet. När man registrerar sig för en arbetsplats måste man uppge kompetens, vilket betyder att alla har i lokalen har koll på och tillgång till den samlade kunskapen.

– Din betalning för att sitta där är att erbjuda din kompetens till de andra. Det är så nätverk och nya företagsidéer kan skapas. Och allt detta kommer oss till godo senare när de bildat företag och kanske behöver mer mötes- eller konferensyta som vi då kan hyra ut. Vi balanserar mellan vanligt och socialt kapital, säger Ronald von der Hoff och tillägger att han inte behöver lägga några pengar på marknadsföring eftersom coworkers är ambassadörer för tjänsten:

– Det här säljer sig självt genom vårt nätverk.

Delningstrenden kan gynna såväl privatekonomin, miljön och den sociala gemenskapen. Men det finns också problem.

– Det är oklara villkor för dem som erbjuder

Efter 18 månaders slit tjänade grundarna Joe Gebbia, Nathan Blecharczyk och Brian Chesky fortfarande max 200 dollar i veckan och deras föräldrar var tveksamma över affärsvalet.

”VI ERBJÖD OSS ATT FOTOGRAFERA LÄGENHETEN, **BJÖD PÅ LUNCH OCH BERÄTTADE VÅR STORY.** DET VAR DÅ DET SATTE IGÅNG PÅ ALLVAR.”

och får tjänster. Vad händer till exempel om det börjar brinna i en lägenhet som hyrs ut? Det finns ju inga myndigheter som kontrollerar. Det finns också arbetsrättsliga utmaningar, säger Karin Bradley.

PÅ SIKT MINSKAR skattebasen, och det finns risk att det blir mer av laissez faire-samhälle.

– Trygghetssystemen måste byggas om. Allt är ju uppbyggt på att företag anställer människor. Hur blir det med sjukpenning och pensioner. Det är viktigt att det utformas regler som gagnar samhället och miljön, säger Karin Bradley som dock i grunden är positiv till trenden.

Vilka företag kommer gynnas av den här utvecklingen?

– Har du en business som går ut på slit och släng-tillvaro kommer du nog få problem. Men har du robusta varor kan du klara dig bra. Ta

Malmö järnhandel som startade en Toolpool där man kan låna verktyg gratis. I gengäld blir det bra pr och kunderna kommer in och köper färg och tapeter som inte går att låna på samma sätt, säger Karin Bradley.

Även Airbnb delade med sig i början.

Efter 18 månaders slit tjänade grundarna fortfarande max 200 dollar i veckan och deras föräldrar var tveksamma över affärsvalet.

– Men sen åkte vi ut till användarna, som inte var så många vid den tiden. Vi erbjöd oss att fotografera lägenheten, bjöd på lunch och berättade vår story. Sen var de hängivna vår affärsidé. Det var då det satte igång på allvar, berättar den tredje medgrundaren Nathan Blecharczyk i en intervju i podcasten EconTalk. ●

DET ÄR INTE BARA PRYLAR OCH LOKALER SOM INGÅR I DELNINGSEKONOMIN. **ALLT FLER TJÄNSTER BÖRJAR DYKA UPP. ETT EXEMPEL ÄR VINT, SOM MATCHAR IHOP TRÄNINGSSUGNA PERSONER MED INSTRUKTÖRER.**

MATCHNING I NY FORM

TYNGDLYFTNING på måndag, thai chi på tisdag och simning på onsdag. Med appen Vint kan du välja och vraka bland olika träningsformer, när och hur du vill. Men det är inte SATS eller andra gymkedjor som står för träningen, utan privata instruktörer.

– Våra tränare är passionerade träningsmänniskor inom en viss sport utan att vara professionella. De flesta av dem har jobb vid sidan av, säger Louise Eriksson, som grundade företaget Vint 2013.

Vint är ännu ett exempel på delningsekonomi, även om det handlar om tjänster istället för prylar och lokaler. Delningsprincipen i detta fall lyder: jag kan nåt som inte du kan, och jag har tid att lära ut det – om du betalar en slant.

Hitta din egen instruktör. Med hjälp av en app kan du välja tid, plats och träningsform.

Eriksson själv tillhör.

– Jag har alltid tränat mycket och spenderat flera timmar i veckan på att lära andra hur man ska träna. Det var då jag började fundera på hur jag skulle bygga en affär av min passion, säger Louise Eriksson.

ATT STARTA FÖRETAG var inget nytt för Louise. Redan som 19-åring startade hon e-handelsföretaget Popsox (prenumerationer på strumpbyxor) som senare såldes till postorderföretaget Haléns. Två år senare grundade hon annonsföretaget Adprofit.

– Båda de företagen grundade sig i ett problem som jag ville lösa. Det är samma med Vint. Det finns en massa människor

som vill röra på sig och må bra. Samtidigt finns det många passionerade träningsmänniskor. Då kan man ju matcha ihop dem.

Som 28-åring är nu Louise Eriksson en erfaren vd. Men hon har inte lagt av träningen för det. Hon går upp halv sex varje morgon för att klara av möten – och träna. Och hon kör minst ett pass per dag genom Vint.

– Mina favoritpass är boxning, yoga och intervallträning med vikter. Och varje vecka brukar jag hålla några egna pass också. ●

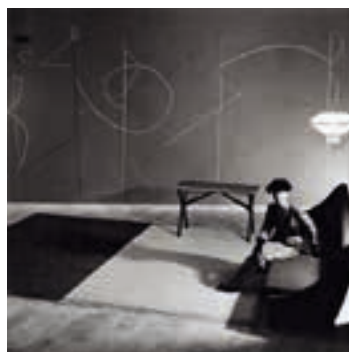
Louise Eriksson

NADAVS KANDER

BILDER I VÄRLDSKLASS

ArkDes på Skeppsholmen i Stockholm har Sveriges största samling av arkitekturfotografi med närmare 600 000 bilder. Nu visas Constructing Worlds, som nyligen utsågs till årets bästa utställning i The Guardian. Den samlar verk av 18 fotografer från 1930-talet och fram till modern tid som alla har förändrat vårt sätt att se på arkitektur. Följ med på en världsomspännande resa från New Yorks första skyskraper, via kolonialbyggnader i Kongo till ett ockuperat höghustorn i Caracas. Utställningen visas fram till den 17 maj 2015.

KERSTIN BERNHARD

MÖBLERA MED SJÖGRÄS

THE TERROIR PROJECT är skapat av Jonas Edvard and Nikolaj Steenfatt. De har tagit fram möbler och armatur i ett helt nytt tåligt och hållbart material tillverkat av sjögräs och papper. Ytan känns mjuk som kork och färgerna bestäms av vilken art av sjögräs som använts – från mörkbrunt till ljusgrönt.

Terroir är ett begrepp som används för att beskriva det kulturella och geologiska förhållandet mellan en produkt och var den är producerad. Sjögräset har skördats längs den danska kusten som med sina 8 000 kilometer är en av världens längsta i relation till landmassan. Genom att använda sjögräset i sin design vill de två danskarna bidra till en lokal och hållbar ekonomi.

MYTER OM MEJL

Mejl är en tidsslukare så hur mejlar man smartast? Amerikanska Yesware, som jobbar med mejleffektivitet, testade några av de vanligaste råden genom att analysera 500 000 mejl.

- 1 **Bästa dagen att skicka mejl är måndag eller tisdag.** Myt! Ingen vardag funkar bättre än någon annan.
- 2 **Bästa tiden att sända mejl är på morgonen.** Delvis sant – om du mejlar redan mellan klockan 6 och 7. Mellan 9 och 15 skickas de flesta mejlen och då är också öppnings- och svarsfrekvensen lägst.
- 3 **Ämnesraden ska hållas kort.** Myt! Längden på ämnesraden gjorde ingen skillnad.
- 4 **Om du inte får något svar, vänta några dagar.** Myt! Om du hör av dig redan nästa dag igen ökar dina chanser att få svar med 21 procent. Annars är det hög risk att du i inte får något svar alls.

”Galenskap är att fortsätta att göra samma saker och förvänta sig nya resultat.”

EINSTEIN

BOK-TIPSET

10 BUDORD OM LEDARSKAP

(Kelly Odell, Liber)

Kelly Odell har tidigare varit chef på Telia Sonera och Volvo Personvagnar. Samt har en prästutbildning. Nu har han skrivit en bok om varför vi blir bättre chefer genom mänskligt ledarskap. Han menar att ledarskap inte handlar inte om att vara perfekt och alltid göra rätt, utan tvärtom om att acceptera sin mänsklighet och utgå från sunda förhållningssätt. En framgångsrik ledare blir man genom att bli fullständig i sin ofullständighet. Innehållet är uppbyggt runt 10 budord som handlar mer om hur än vad. Hur tänker vi kring människor, värderingar, motivation, makt och relationer?

Grönt och skönt

Inbjudande och välkomnande. Gott om utrymme för samverkan och kreativa aktiviteter – samt trädgårdskänsla. Det var några av medarbetarnas önskemål inför utformningen av Vasakronans nya regionkontor i Göteborg.

TEXT: SUSANNE GLENNEGÅRD FOTO: JOHANNES BERNER

Den 3 november

2014 flyttade man in. På Götgatan 15 i Nordstan finns nu ett kontor som prunkar av grönska och där växter fungerar som rumsavdelare. Det har också skapats en pocket park (=liten park) på innergården. En mjukt, skön och grön mötesplats mitt i den urbana miljön i hjärtat av Göteborg. Kontoret är aktivitetsbaserat. Det finns inga fasta arbetsplatser, däremot många platser för samtal och möten – eller för att sitta och jobba ifred om man behöver det.

Inte bara växterna tillför grönt. Fastigheten är miljöcertifierad enligt LEED och materialet har valts enligt byggvarubedömningens rekommendationer. En del av inredningen består av saker som återvunnits eller köpts secondhand. Mycket tid har lagts på att välja rätt armatur och se till att den placeras och styrs på ett sätt som minimerar energianvändningen. Alla ljuskällor är led. Köket har självklart smarta behållare för avfallssortering.

Det här är ett kontor som inspirerar medarbetarna att dela kunskap. Och Vasakronan har gått ännu ett steg längre. Cirka 400 av de 1000 kvadratmetrarna kan lånas av andra. Exempelvis av butiker som hyr av Vasakronan och som har ont om eget kontorsutrymme. På längre sikt är visionen att erbjuda låneplatser även till de som inte är egna hyresgäster. Att skapa en plats där företag och personer kan utbyta mjuka värden som kompetens och klokskap. ●

I loungen ger hänggungor i rotting en avslappnad arbets- och mötesmiljö. Temat för kontoret, skog och grönska, illustreras av skottkärran fylld med kottar.

Utskurna bitar i mässing skapar receptionens spännade mönster. Eftersom ingenting ska lämnas till spillo har de överblivna bitarna blivit ett konstverk på väggen.

Vasakronans regionkontor

ADRESS: Götgatan 15, Nordstan, Göteborg.

YTA: Cirka 1000 kvadratmeter.

ANTAL ANSTÄLLDA: cirka 50.

I NÄRHETEN: Hela Nordstans utbud av shopping, restauranger, caféer och service.

KOMMUNIKATIONER: Centralstationen och knutpunkten för spårvagnarna ligger ett stenkast bort. Parkeringsgarage finns i närheten.

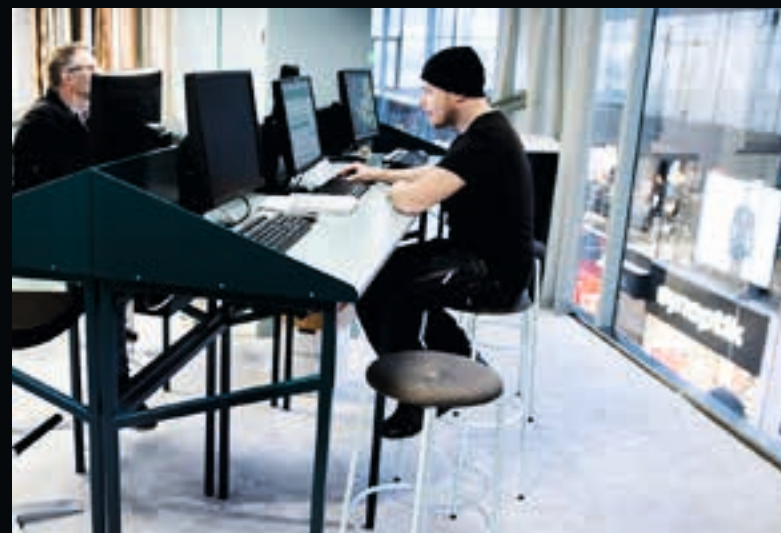

Runda former och mjuka pastellfärger skapar lugn. Stora delar av inredningen består av återvunnet material och en del har ropats in på auktion.

Längs med ena långsidan finns glasfönster från golv till tak. Det gör att man nästan känner sig som en del av pulsen i Nordstans köpcentrum nedanför.

På kontoret finns inga fasta arbetsplatser. Beroende på uppgift väljer medarbetarna var de vill sitta.

På den vackra stadskartan som togs fram i samband med världsutställningen i Göteborg 1923 finns Vasakronans fastigheter utprickade. Gröna pluppar visar byggnader som är miljöcertifierade, lila visar de som ska bli det.

Linda Olsson virvlar runt med en festblåsa som väntar på en ny ägare.

FRÅN FULBOD TILL FINBUTIK

LINDA OLSSON PÅ MYRORNA TYCKER ATT HON HAR VÄRLDENS BÄSTA JOBB. ATT PACKA UPP LÅDOR MED PRYLAR KÄNNES SOM JULAFTON VARJE GÅNG. HON GILLAR ATT SAKER ANVÄNDS IGEN ISTÄLLET FÖR ATT SLÄNGAS OCH ATT ÖVERSKOTTET AV FÖRSÄLJNINGEN GÅR TILL MÄNNISKOR SOM BEHÖVER STÖD.

TEXT: SUSANNE GLENNEGÅRD
FOTO: TINA AXELSSON

NGEN SKÄMS LÄNGRE för att handla secondhand. Tvärtom.

– Jag tror det går hand i hand med utvecklingen att tänka mer hållbart och vara rädd om miljön. Det har hjälpt till att sätta Myrorna på kartan, säger butikschef Anne Cleve.

Hylla efter hylla med perfekt färgkoordinerade kastruller, bytor, formar, tallrikar och glas möter den som kliver in i Myrornas butik i Boländerna strax utanför Uppsala. Längre in i den stora lokalen hittar man kläder, skor, böcker, dvd:er, möbler – och mycket mer.

Välkommen att fynda. Linda Olsson guidar gärna kunderna bland hyllorna.

”BUTIKERNA HAR BLIVIT PROFFSIGARE OCH **MYCKET ARBETE LÄGGS NED PÅ ATT SKAPA ETT ATTRAKTIVT UTBUD** MED HJÄLP AV FÄRG OCH ROLIG SKYLTNING.”

”VI DELTAR OCKSÅ I MODEMÄSSOR, SOM NORDENS STÖRSTA MODE- OCH SKÖNHETSMÄSSA ATTITUDE OCH ÄR FLITIGA PÅ SOCIALA MEDIER.”

ANNA CLEVE, BUTIKSCHEF MYRORNA, BOLÄNDERNA

Boländerna har blivit något av ett mecka för älskare av secondhand. Här finns också Röda korset, St:Erikshjälpen och Helping hand.

– Detta är ett perfekt läge för oss. Att det finns flera secondhand-butiker lockar hit folk, säger butikschef Anna Cleve.

För inte allt för många år sedan kunde secondhand-butiker kännas lite muggiga och ofräscha. Över prylarna vilade den där doften som man förknippar med en unken källare eller vind. Det var nästan lite skämmigt att handla secondhand. Som om det signalerade att man inte hade råd att köpa nytt.

Det var då det. Sedan dess har trenden med secondhand och vintage exploderat.

Butikerna har blivit proffsigare och mycket arbete läggs ned på att skapa ett attraktivt utbud med hjälp av färg och rolig skyltning.

– Förr såg man hur kunder snabbt stoppade Myrorna-påsen i väskan. Nu bär de den med stolthet, säger Anne Cleve.

Det är inte för inte som egensydda fina tygkassar hänger vid kassan med Myrorna-loggan insydd i sömmen. De är populära bland kunderna. Secondhand har blivit fint.

MYRORNA VAR TIDIGT UTE. Redan i slutet av 80-talet började de, som de själva säger, ”att gå från lumpbod till finbutik”. Idag sker ingenting av en slump. Hur prylarna presenteras är nog uttänkt. Till exempel att placera saker som hör ihop nära varandra, som barnkläder och leksaker.

– Vi har lyft kvaliteten och utvecklar hela tiden varumärket. Vi har olika samarbeten och aktiviteter, till exempel insamlingsboxar utanför Indiska. Vi deltar också i modemässor som Nordens största mode- och skönhetsmessa Attitude och är flitiga på sociala medier, säger Anna Cleve.

Linda Olsson har jobbat i butiken sedan

invigningen 2013. Hon verkar älska sitt jobb. På allvar.

– Tidigare har jag jobbat på IKEA och Granit, det här är annorlunda. Det känns väldigt bra att veta att pengarna går tillbaka till viktig verksamhet och människor som behöver stöd, säger hon och tillägger:

– Varför ska man köpa nytt, när man istället kan återanvända och låta saker gå tillbaka in i cirkulationen? Ett av våra mål är att minska sopberget, inte minst när det gäller textilier.

Hon är upprörd över förslaget att secondhand-försäljning ska momsbeläggas eftersom Skattemyndigheten anser att verksamheten konkurrerar med kommersiell handel.

– Jag fattar inte. Om vi ska betala 25 procent i moms så åter det upp en stor del av de pengar som nu går till att göra bra saker. Det kommer att slå jättehårt.

I DEN BAKRE delen av lokalen tas gåvorna emot. Uppsalaborna är duktiga på att ge och för det mesta är grejorna hela och rena. Låda efter låda packas upp, prylarna sorteras och prissätts. Priset sätts med omsorg. Saker med hög kvalitet ska inte slumpas bort, det vore inte rätt mot givaren.

– För mig är det lite som julafton varje gång. Ibland finns det en liten lapp eller vykort där den som skänkt berättar historien bakom prylen. Det är fascinerande, säger Linda Olsson.

Så handlar du mycket själv här?

– Ha ha. Det kan man säga, jag nästan återinvesterar min lön.

En fördel med butiken är att det finns en lastkaj dit det är enkelt att köra fram med bil.

– Det är väldigt smidigt både för kunderna och för oss. Inte minst om man vill skänka möbler. Och eftersom det finns en återvinningsstation precis i närheten kan man också passa på att slänga skräp, säger Anna Cleve.

Myrorna har en lång historia som började

GODA grannar

HYRESGÄST: Myrorna

ADRESS: Bolandsgatan 15

YTA: 600 kvadratmeter, varav cirka 300 är lageryta.

ANTAL ANSTÄLLDA: 5

KOMMUNIKATIONER: Buss 14 från centrala Uppsala tar cirka 10 minuter, hållplats utanför dörren.

OMRÅDE: Boländerna var en gång jordbruksland i kombination med industri. Karaktären av industriområde finns kvar, men sedan 70-talet har handeln ökat. Idag har stadsdelen högst andel av Uppsalas totala varuhandel.

I NÄRHETEN: IKEA och handelsplatsen Bolandcity.

OM MYRORNA: Är Sveriges största butikskedja för secondhand-varor. Uppdraget är att genom återanvändning och arbetsträning aktivt verka för ett mer medmänskligt och hållbart samhälle. Har totalt cirka 400 anställda och sysselsätter varje månad ungefär dubbelt så många genom praktikplatser, arbetsträning eller volontärarbete. Överskottet från försäljningen går till Frälsningsarmens sociala verksamhet, förra året blev det 52 miljoner.

”Ett av våra mål är att minska sopberget, inte minst när det gäller textilier.”

ANNA CLEVE, BUTIKSCHEF MYRORNA, BOLÄNDERNA

1882 när några rika damer startade Stockholm välgörenhetsföreningen Myrorna. Kasserade möbler, kläder och husgeråd samlades in från välbärgade familjer, reparerades och såldes för att ge hjälp åt samhällets utsatta.

– Att vår historia tog sin början med hjälp av

Rött är sött. Prytlarna i butiken är snyggt färgkoordinerade.

kvinnokraft, det gillar jag, säger Linda Olsson.

1889 överlät damerna Myrorna till Frälsningsarmén. Den första butiken som låg på Götgatan i Stockholm öppnade samma år. Redan från början var praktik och arbetsträning för människor som stod utanför arbetsmarknaden en del av verksamheten.

I den här butiken finns i snitt 8–15 personer som arbetstränar några timmar om dagen.

– Vi tar också emot praktikanter från gymnasiet och volontärer. Vi har en stor mångfald när det gäller ålder, bakgrund, kunskap och erfarenheter. Här möts människor som antagligen aldrig annars skulle prata med varandra. Det ger mig så mycket inspiration. Det här är en fin arbetsplats, säger Linda Olsson.

Butiken har många stammisar, en av dem är Anna-Karin, som slagit sig ned i soffan för att bläddra i en tidning.

– Här har jag gjort många fynd. Den här till exempel, säger hon och pekar på sin stickade tröja. Jag tar ofta med mig barnbarnet hit. När jag frågar vad hon helst vill att vi ska göra tillsammans säger hon alltid gå till Myrorna! ●

FRÅN CYKELVERKSTAD OCH EKO-VÄNLIGA LEKSAKER TILL INREDNING OCH BARHÄNG PÅ 26:E VÅNINGEN. SKRAPAN HAR SIN EGEN PRÄGEL. DEN HAR BLIVIT EN SJÄLVKLAR PLATS FÖR SHOPPING OCH MÖTEN I DET HIPSTERTÄTA OMRÅDET SÖDER OM FOLKUNGATAN I STOCKHOLM.

HIMLEN, OCH MER DÄRTILL

TEXT: EVA-LISA SAKSI

FOTO: MIKAEL GUSTAVSEN

Cykelfantasten Magnus McPheat startade Bonne Mecanique med sina likasinnade vänner Åke Henriksson, Fredrik Persson, Jimmy Östholm och Anna Erlandsson.

KARINA SARKISSOVA FRÅN budfirman Alfaponny Express har parkerat packcykeln och bär in den stora hinken från Sibiriens soppkök. På Åsötorget utanför snålblåser det kallt. Snöblandat regn lägger sig som en våt filt över asfalten.

– Vad blir det för något idag? ropar Magnus McPheat inifrån värmen på Bonne Mécanique, en kombinerad cykelverkstad med soppkök och kafé.

Blåmusselsoppa skrivs upp på pappersmenyn på väggen, under köttsoppan, tomatsoppan och löksoppa.

Gäster slår sig ned vid de höga borden i mitten av lokalen. Borden utgör rummets nav. På väggen längst in i lokalen är cykelverktygen prydligt upphängda och vid det ena av de två mekastativen står Åke Henriksson, en av delägarna, och mekar med en cykel.

DET VAR ÖVER EN ÖL, efter velodromcyklingen i Falun, som Magnus och Åke funderade på hur man skulle kunna leva på cyklar. En affärsplan upprättades och två passionerade cyklister blev fem.

– Vi ville skapa ett ställe där vi själva ville hänga; ett ställe där man kan äta, dricka och

Magnus McPheat pratar cykel med gästerna Ingrid Mandahl och Karin Edholm.

Man kan få sin punka fixad medan man äter lunch. Sopporna kommer från Sibiriens soppkök.

meka cyklar. En jurist, en dataingenjör, en mekaniker, en art designer och en skulptör som har cyklat ihop, säger Magnus McPheat. Det har bara gått ett halvår sedan Bonne Mécanique öppnade i Skrapan. Med entré direkt från Vartoftagatan är det lätt att rulla in cykeln för service och samtidigt ta en fika eller lunch. Och folk hittar hit. Allt från fikande kids till cykelrenoverande äldre damer, trots att ingen marknadsföring har gjorts. Förutom det uppenbara i verksamheten, lunch- och kafédelen, cykelverkstaden och butiken med prylar och kläder, har Bonne Mécanique även mekarkurser, cykelklubbsträffar och seminarier. Men själva twisten med Bonne Mécaniques affärsidé är cykelköket. På gör-det-själv-platser kan man laga sin cykel för en hundring per timme eller köpa ett medlemskap för 500 kronor om året. Medlemmarna

får putsa, skruva och fixa hur ofta de vill i mån av plats. Direkt innanför galleriaentrén på Vartoftagatan ligger möbelbutikerna Habitat och Selected by Room i en gemensam lokal. Kunder strosar omkring. De klämmer på kuddar, drar ut byrå-lådor och provsitter fätöljer. **I DEN TVÅ VÅNINGAR** stora butiken är färgskalan genomtänkt och stilen ”modern men tidlös” som det brukar stå i inredningsreportagen. Det ser dyrt ut. Men prislappen avslöjar motsatsen. Habitat är ett helt eget varumärke med allt från tvålen till soffan, medan Room är återförsäljare av flera olika varumärken. – Det ger oss ett bredare sortiment och tillsammans har vi en unik kombination, om man jämför med andra möbelbutiker i Europa. Dess-

Kocken Jocke Haglund jobbar koncentrerat i Himlens kök.

utom erbjuder jag rådgivning med hembesök, både för privata och offentliga miljöer, säger inredaren Madeleine Mortensen. **BARA EN RULLTRAPPA UPP** huserar EcoSthlm som säljer ekovänliga leksaker och barnartiklar. För dem som älskar att shoppa loss till barn är det här en riktig karamellbutik. En farmor har plockat på sig en hel hög presenter till barnbarn nummer fem, det senaste nytilskottet. Ägaren Therese Blomqvist står bakom disken och slår omsorgsfullt in sakerna samtidigt som hon frågar intresserat om barnbarnen. Therese Blomqvist var egentligen ganska nöjd med att EcoSthlm bara fanns på nätet. Men när en bekant hösten 2011 tipsade om den lilla lokalen bestämde hon sig för att slå till. Till en början var Therese skeptisk men nu har hon insett att läget har en fördel tack vare en ständig genomströmning av folk i gallerian. Det hade varit betydligt svårare att ligga på en liten bakgata i SoFo. På våning 26 är det fönster från golv till tak och en hänförande vy i 360 grader. Stockholm ligger bokstavligen vid ens fötter. Högre upp än till skybaren och restaurangen Himlen kommer du inte i Skrapan.

Från början fanns inte de två översta våningarna, de byggdes till i samband med Skrapans ombyggnation. Egentligen var det inte meningen att det skulle bli en publik bar utan en festvåning. – Dåvarande fastighetsägaren var tveksam till en bar och restaurang. Men det är ju roligt om det är öppet för allmänheten, så jag drev på. Jag har själv gått där nere och undrat hur utsikten är här uppe, säger ägaren Niklas Ahlbom och tittar ut genom fönstret.

DET ÄR TOMT I BAREN förutom en barten der som pular bakom bardisken. Snart kommer de första gästerna droppa in. Hela lokalen andas internationell hotellbar. Fast utan hotell. I köket, som är öppet mot den lilla matsalen på våningen under, jobbar kockarna Manne Aronsson och Jocke Haglund koncentrerat i köket. Himlen har varit välbesökt sedan dag ett. Niklas Ahlbom berättar om chocken premiärkvällen för sju år sedan. Restaurangen och baren hade blivit upphaussat i medierna och ryktet hade spritt sig. De var inte alls beredda. – I början undrade vi hur gästerna skulle hitta hit. Fredagen vi öppnade var det hundra personer i kö innan vi hade öppnat. På lördagen var det lika mycket folk. När vi hade abonnerat ut på måndagen blev alla i kön förbannade för att vi inte hade meddelat det. Niklas Ahlbom gillar läget mitt på Södermalm. Det är hans hemmaplan. – Det är kul att vara verksam där man kommer ifrån och att utveckla Söders krogliv. ●

CITY handel

SKRAPAN GÖTGATAN 78 STOCKHOLM
BAKGRUND: Byggnaden ritades av arkitekten Paul Hedqvist i en modernistisk internationell stil. 1960 invigdes den 24 våningar höga Skatteskrapan för kommunala och statliga skattemyndigheter. Huset var länge huvudkontor för Skatteverket i Stockholm. Under åren 2005–2007 byggdes Skatteskrapan om, i princip alla kontor konverterades till 476 studentbostäder med en galleria på de två nedre planen. I samband med ombyggnationen lades ytterligare två nya våningar till. Idag är byggnaden 86,1 meter hög.
AREA: Totalarea är 31 500 kvadratmeter varav 7 600 kvadratmeter kontor, 6 000 kvadratmeter butiker och 1 700 kvadratmeter restauranger.
ANTAL BUTIKER OCH RESTAURANGER: 30.
ANTAL STUDENTBOSTÄDER: 476 med närmare 600 boende.
I NÄRHETEN: I kvarteren finns en mängd olika butiker, kaféer och restauranger. På Götgatan finns även biografen Victoria och Boulevardteatern. Ett stenkast norrut ligger Medborgarplatsen och Hotell Malmen.
KOMMUNIKATIONER: Skrapan ligger mitt emellan tunnelbanestationerna Medborgarplatsen och Skanstull. Buss 66 går från Götgatan, bussarna 3, 4 och 55 från Skanstull. Tio minuter promenad till pendeltågstationen Södra station.

”Vi ville skapa ett ställe där vi själva ville hänga; ett ställe där man kan äta, dricka och meka cyklar.”

MAGNUS MCPHEAT, EN AV ENTUSIASTERNA BAKOM BONNE MÉCANIQUE.

Antje Jackelén var den första biskopen att börja twittra och nu har hon över 10 600 följare.

– Religion har med relation att göra och relation kan du bara värda genom kommunikation. Kyrkan har alltid använt sig av de kommunikationsmedel som står till buds. I vår tid är sociala medier en del av detta, så det är ingenting konstigt med det.

”Att självmordsbombare missbrukar ’Gud är större – Allahu akbar’ kan ju inte vara ett skäl att inte använda uttrycket. Då har man ju böjt sig för ondskan.”

ANTJE JACKELÉN, ÄRKEBISKOP

Företredaren

UTBYTESSTUDENTEN FRÅN TYSKLAND SOM SKULLE STUDERA ETT ÅR TEOLOGI I UPPSALA PÅ 1970-TALET, BLEV KVAR I SVERIGE OCH ÄR TILLBAKA I ”SIN” DOMKYRKA. MEN NU SOM SVENSKA KYRKANS FRÄMSTA FÖRETRÄDARE – ÄRKEBISKOP.

TEXT: MALIN AGE BILD: KARL NORDLUND

HON ÄR SVERIGES 70:e ärkebiskop och skriver in sig i historien som den första kvinnan i en biskopslängd som har sin början från mitten av 1100-talet. Antje Jackelén har fattat biskopskräklan med fast hand och ser fram mot en samhällsdebatt där kyrkan har sin självklara roll.

– Utmaningarna är desamma som för resten av samhället, säger hon. Hur odlar man livsglädje, framtidshopp för de unga, hur värnar man om ett öppet och jämlikt samhälle? Hur fördelar vi jordens gemensamma resurser på ett rättvist sätt?

Frågorna väller fram och Antje Jackelén tar ny sats:

– Vi är en kyrka i världen och för världen. Kyrkan är ett ställe där alla viktiga frågor har en hemvist.

Just klimathotet har hög prioritet. Det räcker inte att det diskuteras inom naturvetenskapen, politiken eller kulturen. Fler värden måste till.

– Det är kanske den största frågan som mänskligheten gemensamt har stått inför. Den har med våra yttersta och innersta värderingar att göra och är därmed också en andlig fråga. Vilken roll kan tron spela för att ge kraft och hopp i en tid då vi lever under ett globalt hot? Från kyrkans sida kan vi sätta ord på saker som inte är så lätta att formulera.

NÄR ANTJE JACKELÉN valdes till ärkebiskop stod valet mellan fem kandidater. Redan i första valomgången fick hon dock 55,9 procent av rösterna vilket innebar att det inte

behövdes någon andra omgång. Det starka stödet fanns där. Men hon har också ifrågasatts. Det valspråk som hon valde redan 2007 som biskop i Lund fick plötsligt ny aktualitet. Det stormade på ett antal ledarsidor, Antje Jackelén kritiserades och utsattes för ett omfattande näthat.

– Mitt valspråk ”Gud är större” är ett citat ur Bibeln, 1 Johannesbrevet 3:18-20. Det är också ett uttryck som finns hos många kyrkofäder genom den kristna traditionen och då ofta på latin – *Deus semper maior*. För mig skänker det både tröst och är en utmaning. Gud är alltid större än våra tankar och våra bilder av Gud.

– Men plötsligt blev det en mycket okunnig diskussion i vissa tidningar där man påstod att jag hade tagit det från islam. Bibeln är 600 år äldre än Koranen och just i den här delen har kristna och muslimer samma beaktelse. Att självmordsbombare missbrukar ”Gud är större – Allahu akbar” kan ju inte vara ett skäl att inte använda uttrycket. Då har man ju böjt sig för ondskan, säger Antje Jackelén bestämt.

Kraften att gå vidare, känna inspiration och finna glädje hämtar hon i sin tro och i sin relation till Gud.

– Bönen och gemenskapen i gudstjänstlivet betyder mycket för mig. När man känner att ens egna cirklar vidgas i möten med andra människor. Och på en ledig dag gillar jag mest att promenera och sedan läsa sådant som jag inte måste läsa, tillägger hon med ett skrat. ●

arbetsvillig. För att överleva dagens yrkesliv krävs förmågan att sätta gränser. Enligt David Eberhard är "svenskarna" ett

ängsligt folk där ingen får vara en auktoritet. Våra barn curlas till lättkränkta vuxna som vilset kliver ut i yrkeslivet.

EFTERLYSER TYDLIGA GRÄNSER

1 Eget ansvar är ett återkommande tema för dig – hur blev det så?

– I mitt arbete som psykiater möter jag ofta unga människor som är besvikna. Förväntningarna på livet har kommit på skam. Många gånger handlar det om att de var helt oförberedda på vuxenlivet, ovana vid gränssättning och aldrig har fått lära sig anpassning. De är överbeskyddade, har inte fått lära sig att ta eget ansvar, och reaktionen på världen blir att den är fientlig, kall och hemsk.

2 Hur blev det så här?

– I Sverige har det vuxit fram en attityd som säger att gränssättning är något elakt. Men vi förväxlar kravlöshet och snällhet, att uppfostra sina barn i en kravlös miljö är inte snällt. När de tror att de ska få allt de pekar på får de svårigheter senare i livet. Världen fungerar ju inte riktigt så.

3 På vilket sätt präglar det här yrkeslivet?

– Många unga arbetstagare tror att de kan komma och gå som de vill, att allt är frivilligt och att det är upp till dem själva om de ska prestera.

Det har också blivit svårare att vara chef när generationer av arbetstagare har indoktrinerats till att tro att ingen får vara auktoritär. Men alla kan inte vara med och bestämma.

– Om man har den här utgångspunkten blir det också svårt när någon talar om för en att man ska producera. Men man ska skilja på att producera och arbeta sig in i väggen. Man går inte in i väggen av att producera, utan av att känna sig maktlös och inte kunna styra sin vardag – och här är gränssättning något positivt. De som går till jobbet och vet vad de ska göra mår bättre.

4 Är det tydlighet det handlar om?

– Ja, och många arbetsplatser i Sverige har ett otydligt ledarskap. Man har övergett det auktoritära ledarskapet utan att ha hittat något nytt sätt att leda semiauktoritärt. Som chef blir det väldigt svårt och frustrerande att tillmötesgå allas krav på livet, ledarskapet blir omöjligt.

5 Dina bästa råd till ängsliga chefer och gränslösa arbetstagare?

– Till chefer – lyssna först, förklara sen "eftersom

jag är din chef kommer jag nu att vara tydlig". Många unga ropar efter gränssättning och behöver tydlighet kring vad som förväntas.

– Till arbetstagaren – ta inte saker så personligt. Handen på hjärtat, chefen lägger inte energi på att göra dig illa utan bryr sig främst om att få verksamheten att fungera. Många unga tror också att det räcker att gå kurser, men man lär sig främst av att göra. Om du kommer till en ny arbetsplats, kräv tydlighet och övning – du lär dig som bäst när du får prova dina vingar. ●

SOFIA WIEVEG

David Eberhard är psykiater, föreläsare och författare som bland annat skrivit böckerna: Hur barnen tog makten och I trygghetsnarkomanernas land.

"Vi förväxlar kravlöshet och snällhet, att uppfostra sina barn i en kravlös miljö är inte snällt. När de tror att de ska få allt de pekar på får de svårigheter senare i livet."

EKOLOGISKT KONTOR I KISTA

NU ÄR DET andra

Smart&klart-kontoret invigt. Det finns på sjätte våningen i Kista Science Tower i Stockholm. Temat är hållbarhet in i minsta detalj.

Smart&klart är kontoret för hyresgäster som har snabbt behov av en ny lokal. Allt är på plats till exempel inredning, möbler, IT, AV-utrustning. Den som vill kan i princip flytta in dagen efter man bestämt sig. Kontoret i Kista är 320 kvadratmeter stort och för designen står arkitekten Peter Hallén.

– Ugångspunkten har varit ekologiskt och hållbart. Jag har scannat Blocket och auktionssajter efter begagnade prylar och tagit kontakt med olika leverantörer. Jag har letat på lager där det finns prylar som inte längre kan säljas på den vanliga marknaden. Den röda tråden har varit kvalitet, säger Peter Hallén.

KONTORETS öppna landskap har han trollat med genom att använda textilier.

– Textilier är ett av mina viktigaste arbetsverktyg. Jag

På det här kontoret finns en odlingsbänk med ätbara örter.

har delat av lokalen med linnetyg i olika färger och skapat det jag kallar rumsligheter. Den här lösningen är flexibel, du kan blixtnabbt ändra och skapa nya rum.

FÄRGSKALAN är försiktig med färgstarka accenter.

– Jag vill skapa ro och djup genom att förmedla de små skiftningarna som påminner om naturen. Pelarna har jag klätt in i kork som gör att man associerar till träd. Ett taktilt material som är skönt att ta på. Det understryker det ekologiska budskapet. Det finns

också en odlingsbänk där man till exempel kan odla basilika, citronmeliss och curryblad.

NATUREN är en ständig inspiration. Peter Hallén har intresserat sig för permakultur och biomimetik, metoder som studerar och imiterar naturens system. Ett exempel är kardborrebandet som med sin funktion härmar växtriket.

– I Kista har vi installerat ett system som en början på ett odlingskretslopp. De ätliga växterna är placerade i näringsrikt cirkulerande vatten. ●

MILJÖCERTIFIERING GER FÖRSPRÅNG

SOM FÖRSTA FÖRETAG i Europa beslutade Vasakronan 2013 att miljöcertifiera sitt befintliga bestånd med LEEDs volymprogram. Målet var att 50 procent av beståndet skulle vara godkänt vid utgången av 2014.

I december 2014 meddelade US Green Building Council att de godkänt Vasakronans volymprogram för befintliga byggnader. Certifieringen innebär att ytterligare 48 av Vasakronans fastigheter fick certifieringen LEED. Totalt är nu 53 procent av fastighetsbeståndet certifierat.

– En miljöcertifiering på den här nivån är ett

bevis för att även äldre byggnader kan stå sig väl i konkurrensen med nyproduktion som ju alltid är miljöcertifierad. Det är bra för våra kunder att känna till och ger oss ett försprång i förhållande till våra konkurrenter. Det höjer också värdet på vårt fastighetsbestånd, säger Vasakronans vd Fredrik Wirdeus.

2013 emitterade Vasakronan även världens första gröna företagsobligation. De gröna obligationerna finansierar fastighetsinvesteringar som är miljömässigt hållbara och efterfrågan på de gröna obligationerna är stor.

så en sista detalj...

EN SPATSERANDE DANDY

Det femton meter höga spektakulära konstverket står parallellt med E4:an i Frösunda norr om Stockholm. Det bjuder på en oväntad visuell upplevelse för tusentals människor som passerar varje dag.

De färggranna ränderna kan man associera till bilfiler, men också som ett par djärvt klädda ben (på en dandy) som är ute och spatserar. Och som förändrar utseende och liksom rör sig vartefter man passerar. Dandy är gjord av den Berlin-baserade konstnärgruppen Inges Idee.

